

**Protokoll fra møte i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern) i VKM
tirsdag 12. desember 2006 klokken 12.00-16.00**

Deltakere:

Fra Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern):

Wenche Farstad (møteleder), Jon M. Arnemo, Bjarne O. Braastad, Knut E. Bøe, Kåre Fossum, Brit Hjeltnes, Tore Håstein, Jon-Erik Juell, Paul S. Valle (tilstede fra klokken 1245-1445) og Rune Waagbø

Forfall:

Ingen

Fra Faggruppen for smittestoffer og hygiene:

Espen Rimstad (leder av *ad hoc*gruppen for ILA)

Fra Mattilsynet:

Ingen representanter fra Mattilsynet var tilstede på møtet

Fra sekretariatet til VKM:

Ingfrid Slaatto Næss, koordinator for FG8 (Ref.)

Forkortelser benyttet i protokollen:

FG8: Faggruppe dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern)

FG1: Faggruppe for smittestoffer og hygiene

FG4: Faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk

FG5: Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester i matkjeden

HK: Hovedkomité

MT: Mattilsynet

RV: Risikovurdering

VKM: Vitenskapskomiteen for mattrygghet

FGM: Faggruppemøte

Forklaring til nummerering av dokumentene: ÅÅ/xNN-d

ÅÅ er tosifret årstall

x er nr. på faggruppen saken kommer fra (1-8, eller 0 for hovedkomiteen)

NN er fortløpende nummerering fra 1-99

d er nr på dokument i saker hvor det finnes flere enn ett dokument

Når en sak behandles i flere grupper følger samme saksnummer dokumentet, dvs. saksnummeret kommer fra den gruppen der saken først blir behandlet.

Sak 1: Velkommen, forfall og habilitet

Leder for faggruppen, Wenche Farstad, ønsket velkommen til møtet i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern). Ingen av faggruppemedlemmene meldte seg inhabile for behandling av aktuelle saker på dagsorden. Alle faggruppens medlemmer var tilstede på møtet.

Sak 2: Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Faggruppeleder oppsummerte kort protokollen fra forrige faggruppemøte, men det ble ikke ansett nødvendig å foreta en nærmere diskusjon av de enkelte sakene.

Sak 3: Saker fra møte i Hovedkomiteen

Faggruppeleder oppsummerte kort protokollen fra møtet i Hovedkomiteen 27. september 2006, samt orienterte om sakene på agendaen på siste møte i Hovedkomiteen 5. desember 2006.

Det ble kort orientert om følgende saker fra siste møte i Hovedkomiteen: risikovurdering av sukker og søtstoff, bruk av TTC-prinsippet i VKMs arbeid, samvirke av toksiske effekter i blanding, økonomiske konsekvenser i risikovurderinger og kurs i probabilitistiske modeller.

Sak 4: Saker som skal behandles på møtet

ILA

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering vedrørende risikobasert forvaltning- Hvilke risikofaktorer for smittespredning av Infeksiøs lakseanemi (ILA) må det utarbeides forvaltningsstrategi for?(saksnummer 06/804)

Infeksiøs lakseanemi (ILA) er en alvorlig smittsom virussykdom hos atlantisk laks som første gang ble diagnostisert i Norge i 1984. Siden den tid er sykdommen blitt registrert i Canada (1996), Skottland (1998), Færøyene (2000) og USA (2001). ILA-virus er også påvist på laks i Chile (2000) samt hos regnbueørret i Irland (2002).

28. august fikk VKM endelig bestilling fra Mattilsynet vedrørende risikovurdering av ILA. VKM blir *bl.a.* bedt om å vurdere virusets smitteveier (om viruset kan overføres vertikalt), om dagens kunnskap om virus og sykdom gir et godt nok grunnlag for å spore smitekilde og smittespredning ved ILA, ILA-virusets egenskaper (om det er forskjell i risiko for sykdomsutbrudd som følge av infeksjon med forskjellige varianter av viruset), hvilken betydning forskjellige produksjonstrinn har for spredning av smittestoffet samt hvilke reservoar ILA-viruset har (hvilken betydning de ulike reservoarene har for sykdomsutbrudd).

Det er nedsatt en *ad hoc*-gruppe som skal lage et bakgrunnsdokument for VKMs risikovurdering. *Ad hoc*-gruppen ledes av Espen Rimstad fra Faggruppe 1 (Faggruppe for smittestoffer og hygiene) og består av til sammen ni nasjonale og internasjonale eksperter. De internasjonale ekspertene kommer fra UK/Skottland, USA og Canada. Det er avholdt fem møter i *ad hoc*-gruppen, og siste møte skal avholdes 4. januar på Gardermoen.

Espen Rimstad orienterte om arbeidsprosessen og gikk gjennom teksten i den foreløpige rapporten. Rapporten skal leveres til faggruppen 10. januar. Det ble bestemt at Faggruppen skal ha et nytt faggruppemøte mandag 15. januar for å behandle den ferdige rapporten.

Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte

Import av tropiske reker fra Hawaii

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering av import av tropiske reker fra Hawaii (saksnummer 05/805).

Faggruppe 8 har, på bakgrunn av forespørsel fra Mattilsynet, foretatt en risikovurdering av import av tropiske reker fra Hawaii for oppdrett i Norge. Bakgrunnen var at det var søkt Mattilsynet om tillatelse til å importere levende Stillehavsreke fra Hawaii for oppdrett. Handel med levende dyr medfører fare for spredning av sykdommer. Viktige virusinfeksjoner hos reker som bl.a. (Taura syndrom (TS), White spot disease (WSD) og Infectious hypodermal and haematopoietic necrosis (IHHN) er angitt å ha blitt spredd til nye land og nye verdensdeler gjennom handel med levende reker. Disse sykdommene er aldri påvist i Norge. Vurderingen var rettet mot et spesifikt importtilfelle av 2000 stamreker fra et bestemt landbasert og lukket anlegg på Hawaii.

Faggruppen nedsatte en *ad hoc*-gruppe som utredet problemstillingene vedrørende import av tropiske reker fra Hawaii. *Ad hoc*-gruppen bestod av Tore Håstein, Brit Hjeltnes, Paul S. Valle (medlemmer av Faggruppe 8) samt Helga Høgåsen fra Veterinærinstituttet. *Ad hoc*-gruppen ble ledet av Tore Håstein fra faggruppen. Risikovurderingen ble levert Mattilsynet 22. september. Mattilsynet hadde behov for enkelte presiseringer i teksten og den endelige risikovurderingen ble levert Mattilsynet 3. oktober.

Hvitt fosfor

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering av konsekvenser av restmengder av hvitt fosfor (saksnummer 06/504).

Hvitt fosfor brukes av Forsvaret i norske skytefelt. Stoffet er akutt og kronisk giftig og det har vist seg at rester av uomsatt hvitt fosfor kan bli liggende igjen i skytefeltet i lengre tid, spesielt i tilknytning til vann og våtmark.

SFT ba Forsvaret i 2003 kartlegge hvor og hvor mye hvitt fosfor som er benyttet i Forsvarets skytefelt. På grunnlag av denne rapporten tok Forsvarsbygg og Fylkesmannen i Troms initiativ til å etablere et prosjekt med sikte på å undersøke eventuelle miljøeffekter knyttet til bruken av hvitt fosfor i skytefeltene Mauken, Blåtind og Setermoen. Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) har vært underleverandører til denne rapporten som kom i januar 2006. På bakgrunn av disse rapportene så Mattilsynet behov for å undersøke konsekvensene av restmengder av hvitt fosfor nærmere. I oppdraget til VKM ba Mattilsynet om at aspekter i tilknytning til både mattrygghet, drikkevann og dyrehelse ble vurdert.

Saken var til behandling i Faggruppene 4, 5 og 8 og utgikk fra Hovedkomiteen. Det ble opprettet en *ad hoc*-gruppe, og vurderingen fra *ad hoc*-gruppen var på høring i involverte faggrupper. Faggruppe 8 gav innspill til vurderingen når det gjaldt dyrevelferdsmessige aspekter ved inntak av hvitt fosfor, og i tillegg poengterte gruppen forskningsbehov når det gjaldt dyrevelferd og fortsatt bruk av hvitt fosfor i Forsvaret. Vurderingen ble oversendt Mattilsynet i uke 36.

Status for øvrige saker i faggruppen

Aviær influensa

Oppdatert risikovurdering-introduksjon av høypatogent aviær influensavirus til Norge (saksnummer 05/019).

På bakgrunn av ny interesse for aviær influensa i forbindelse med trekket av fugl over Norge våren 2007, har Vitenskapskomiteen fått i oppdrag av Mattilsynet å vurdere ny risiko for introduksjon av høypatogent aviært influensavirus til Norge.

Det er nedsatt en *ad hoc*- gruppe som skal lage et forslag til risikovurdering, og vurderingen skal utgå fra Hovedkomiteen. *Ad hoc*-gruppen ledes av Bjørn Næss fra Hovedkomiteen. Gruppen har for øvrig lik sammensetning som tidligere i forbindelse med VKMs vurdering av risiko for introduksjon av høypatogent aviært influensavirus til Norge i forbindelse med vårtrekket 2006. VKM håper å levere vurderingen 15. februar 2007.

Sak 5: Oppfølging av saker fra forrige møte i faggruppen

Egeninitiering av risikovurderinger for FG8 ble på nytt tatt opp til diskusjon. Faggruppen har tidligere utarbeidet en egen liste over mulige risikovurderinger, og faggruppeleder presiserte betydningen av å være aktive og lansere nye forslag for risikovurderinger i gruppen. De egeninitierte sakene bør være større og av prinsipiell betydning. Det ble også poengtert at faggruppen har hatt såpass mye å gjøre etter forespørsel fra Mattilsynet at tiden har vært for knapp til å initiere risikovurderinger på egen hånd.

Sak 6: Orientering fra ad hoc-grupper/undergrupper eller lignende

Ingen saker var satt opp til diskusjon under dette punktet på agendaen.

Sak 7: Saker til hovedkomiteen

Ingen saker var satt opp til diskusjon under dette punktet på agendaen.

Sak 8: Møter o.a. av felles interesse

Faggruppeleder oppsummerte kort høstens arrangerte møtevirksomhet av interesse for Faggruppe 8. Det ble bl.a. kort omtale av OIE-konferansen i Bergen 9.-11. oktober vedrørende "Aquatic animal health", Alternativer til dyreforsøk, NVH, 17. oktober, Nordisk dyrehelse- og beredskapsmøte i Oslo 14.-15. november (i regi av KOORIMP) og Frisk Fisk konferansen i Tromsø, 23.-25. januar 2007.

Faggruppeleder orienterte også om seminaret ved NVH 19. desember om klauvhelse for norsk storfe og etikkonferansen ved Centre of Bioetics ved Karolinska Institutt i Sverige, 11.-12. juni 2007.

Faggruppeleder orienterte også om nytt fra United States Departement of Agriculture og vaksinerings av steinbit. Denne informasjonen kan hentes ned på nettstedet:

<http://www.ars.usda.gov/IS/pr/2006/061207.htm>

Sak 9: Nytt fra sekretariatet

Faggruppeleder omtalte kort kurs i bruk av eksponeringsmodellverktøy som ble avholdt på Folkehelseinstituttet 6.-7. november for medlemmer av VKM.

Videre ble det informert om evalueringen av VKM – en organisasjonsgjennomgang, som ble ferdigstilt 1. november. Evalueringen ble gjennomført ved hjelp av Statskonsult.

Hovedformålet med evalueringen var å undersøke om sammensetningen av komiteen er optimal i forhold til behovet, og om det er behov for å endre VKMs mandat.

Videre ble reoppnevning av VKM diskutert. Faggruppeleder presiserte betydningen av at alle de ulike miljøene ble representert i en ny komité. Sekretariatet informerte kort om søknadsprosedyren. Utlysningstekst med søknadsskjema blir sendt ut til VKM-medlemmer og alle aktuelle fagmiljøer 15. desember.

Det ble også kort omtale av *Bluetongue*, en dyresykdom som har spredt seg i Europa i løpet av høsten. Avhengig av *Bluetongue*-situasjonen og sykdomsbildet i Europa over nyttår, kan dyresykdommen muligens bli initiert som en ny risikovurdering i VKM.

Sekretariatet nevnte kort medietreningskurset som ble avholdt i regi av VKM 17. november. Ingen FG8-medlemmer deltok på dette kurset i år.

Sak 10: Nye møtedatoer

Neste faggruppemøte blir mandag 15. januar, 2007, klokken 10.00-14.00, Oslo.

Faggruppen skal også ha møte torsdag 15. mars, klokken 10.00-14.00, Oslo

Sak 11: Eventuelt

Sekretariatet orienterte kort om høring vedrørende ny dyrevernlov. Lovutkastet er enda ikke klart, men blir sendt på høring i løpet av våren 2007. Sekretariatet skal formidle lovutkastet til faggruppemedlemmene når dette oversendes fra departementet.

Ingen faggruppemedlemmer hadde innspill til høringsforslag til lov om bruk av levende biologisk materiale fra dyr ved medisinsk behandling av mennesker (xenotransplantasjonsloven). Lovutkastet har høringsfrist 23. januar.

Faggruppeleder orienterte kort om nye saker fra EFSA vedrørende dyrehelse og dyrevelferd.